

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimecres 9 de Mars de 1898

Núm. 3.496

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3'50
En provincias trimestre. 7
Extranjer y Ultramar. 7
Anuncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

Tos Desapareix ràpidament usant lo **Tos**
XEROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos FARMACIA SERRA. **Tos** Oberta tota la nit.

AVIS

Lo taller y botiga de marmolista y esculptor de Viuda y fills de Agustí Auqué, del carrer de Monterols número 25, s' ha traslladat á la plassa de la Constitució, número 17 y Galanas, 1.

Especialitat en xamaneyas, panteons y tot lo referent en marbres del país y estranjers.

Vinyas Americanas

DE
Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch milions d'estacas, y un milió de barbats.

L' ADVOCAT

Don Bienvenido Pascó Tarrech

ha establert son despaig en l' entressuelo de la casa núm. 1 del carrer Arrabal de Santa Anna, (cantonada á la de Monterols) y té l' gust d' oferir sos serveys á sos coneguts y amichs y al públich.

Horas de despaig: de 10 á 11 y de 6 á 8.

D. EDUART BORRÁS PEDRÉT

METJE-CIRURJIA

ha traslladat sa habitació y despaig al Arrabal de Santa Anna número 45, Reus.

SECCIÓ DOCTRINAL

La ensenyansa del dret Catalá
EN LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

4.ª Conferencia.—1 de Febrer de 1898

Lo tema de la conferencia del senyor Trias fou la demostració de que l' afecte á nostras lleys es racional, fonamentantse en lo valor intrínsech de las mateixas. Y aquest valor se demostra posant en relació las institucions del Dret Catalá ab las que admet la ciencia jurídica contemporánea, fent evident que l' esperit dels elements constitutius de las institucions civils de Ca-

talunya—indígena, y canónich—coincideix ab lo que proposan las novas escolas del dret.

Tot lo moviment jurídic actual no es més que la manifestació de la bancarrota soferta pels principis individualistas. Avuy s' admet ja que llibertat y la igualtat son termes antitéticos com deya Staël, donchs aquella no es més que un medi de fer notables las desigualtats, y la desigualtat, llany de ser fatal, es la font y origen de tot progrés. Avuy se retorna al dret consuetudinari, oblidat fins ara, y ressuscitat en aquestos moments son estudi aixís al extranjer—á Italia s' publican ab éxit coleccions d' estatuts y costums locals, com á Espanya per la Revista de Jurisprudencia de Madrid, y per la Academia de Llegislació de nostra ciutat—analizantse ab carinyo son esperit. Ara s' donan compte ls juriconsults de que alló de ser lo dret para tothom igual es una mentida, que l' principi de que á ningú li es lícit desconèixer la ley no més favoreix als richs y s' arriba fins á classificar á la societat en classes, dihent Mendez que á la alta li correspondria lo sistema dotal, á la mitja lo de gananciales y á la pobre la comunitat de bens. A la fi de nostre revolucionari sigle se vol á Alemania restrengre la capacitat de las classes rurals para intervenir en certs actes de la vida económica, com la lletra de cambi, y als menors y á la dona se 'ls vol protegir de las «massas» facilitats que tenen para perjudicarse, y finalment se nota reacció contraria á la desamortizació y grans desitjos d' afavorir al proletariat, probant tot aquest moviment lo sentit práctic dels catalans, que s' han atrinxerat en son dret para lliurar-lo de las reformas precipitadas que l' volian desfigurar, y que, com á ponentadas que tot ho arrasaven, han passat, gracias á la gran prudencia de Catalunya, sense arrancar del arbre vell de nostras institucions més que algunas fulles, y deixant lo tronch para que, nodrintse ab nova sava, s' rejoyeneixi y sigui en endevant més fort y ufanos.

En dos grupos poden dividir-se las escolas que demanan la evolució del dret civil en favor de las classes pobres. La socialista y la cristiana. La primera, coneguda també per la del Dret privat social, diferenta de la escola socialista exagerada del Dret civil, s' ha desrollat á Italia y á Austria, va contra l' antich individualisme, acusa al dret de serho sols para ls capitalistas, dihent ab D' Aguanno que no regula l' contracte del treball, volguentho explicar tot per la dinàmica social y arribant fins á desconèixer al individu, confonentlo y fentlo no més part de la societat. Aixís no es estrany que dintre aquesta tendència hi hagi escriptor que vulga veure com á ley la obligació de las mares de crir á sos fills: La segona, la escola cristiana, té per capítol á Lleó XIII, essent son programa lo de la encíclica «Rerum novarum». Busca aquesta, d' un modo més acceptable que la anterior, fer desapareixer desigualtats fundantse principalment en la dignitat del home entenent que aquest té un fi propi independent

de la societat y que para juntarlos no hi ha millor vincle que l' de la caritat. Aquesta escola sab que per la dignitat l' home ferá bon ús de la llibertat, que aprofitará para son benefici las inclinacions socials. Sab que l' pare de familia troba en son cor estímuls més poderosos que l' temor á la ley para cumplir ab son deber; sab que para fer patriotas no hi ha res millor que donarli en sa patria modo de viure; sab que l' home sol, abandonat á sas forssas, res fa d' interès para la societat; creu en la generositat del home, y espera que en los darrers moments de sa vida compleixi ab sa conciencia reparant sas fallas. Y aquesta escola, ajudant las inclinacions naturals del home, realista de bona ley, vol posar al individu en condicions d' esser pare de familia, vol ferlo propietari, vol regoneixerli l' dret d' associarse ab qui vulgui, donant propietat á las corporacions que ell mateix fundi, vol la llibertat de testar y espera y facilita la caritat.

Dintre d' aquesta escola s' hi troban grupos que varian desde l' socialisme al individualisme, pero son programa s' admet com á camí segur de próxima restauració. Parteixen del principi de que á la propietat no deu mirarsela com á goig, sino en son aspecte moral, y aprecia á la riquesa, no per lo que es en sí, sino per las funcions que desempenya, volent: primer, assegurar la estabilitat de la propietat inmoble; segon, difendirla entre las classes que no 'n tenen; tercer, procurar restablir la propietat corporativa. ¡Heus aquí també lo que s' regoneixeria per nostre dret y de quin modo nostras institucions coincideixen ab las aspiracions de la actual ciencia!

Para conseguir lo primer, para assegurar la estabilitat de la propietat inmoble, demanan respecte á la existent y en especial á la dels pobres. Y admeten la inviolabilitat d' aquella, impedint que sia objecte d' execucions y al efecte demanan s' inscriui en un registre consembrant al registre d' hipotecas, lliurant aixís al propietari contra tota acció de sos acreedors. Sistema gens utópich, ensajat en los Estats Units baix lo nom de «Homestead», y que compta ab una associació de propaganda á Inglaterra, que te adeptes á tot lo mon, haventse demanat sa implantació en los parlaments d' Italia y Fransa y existint á Russia desde 1894 un projecte de ley para lliurar als pagesos de la usura. Para assegurar la propietat, també volen prohibir las particions forssosas, tornantse á la llibertat de testar de conformitat ab los acorts presos en lo congrés de Padua de 1896, respectada á Alemania per lo Códich Civil darrerament promulgat, establerta á Hungria desde 1888 para las propietats rurals y á Fransa desde l' 94 també para las mateixas, tenint ademés aprobat desde l' any passat un projecte de ley que la admet para las rústicas.

Lo Dret Catalá está absolutament conforme ab aquestas tendencias. Para impedir la divisió de la propietat rústica reconeix en l' hereu la llibertat de pagar ab diners ó ab bens las lligítimas: té com á imatge viva de la llibertat de testar al hereu de confiança; té l' fidelcomis, que res té que veure ab las vinculacions derogadas en 1829, donchs lo vincle que per ell s' estableix se renova á cada generació ab independència del pare para gravar á sos successors.

Para realisar lo segon, fent práctic lo desitj de donar propietat als pobres y de donar participació en los beneficis de la terra als que no 'n tenen, nos trobem que á Catalunya s' conseguia lo primer per la llibertat de contractació y lo ultim per los arrendaments á llerchs plassos y per la mitjeria, tant maltractada ayans com avuy alabada. Tenim los catalans para igual objecte la enfiteusis, bona fins ab la complicada divi-

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del día 8 de Mars de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÒMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	743 743	99 98	11'60	2'	Plu,ds	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 44 Sombra 40	3	6 8	E. E.	Cu, Ni1	0'8 0'0

Durant tot lo dia d'ahir lo cel nos regalá un xafech d'aygua convertint nostres carrers en un fangar,

Si s' reuneix majoria de senyors regidors aquesta nit celebrará sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

La Junta de la «Associació dels Coros de Clavé» ha acordat allargar fins lo dia 31 del present mes lo plaso pera que las seccions corals de Catalunya se puguin adherir á la excursió que farán á Murcia y Alicante.

S' ha obert una subscripció entre 'ls advocats de Barcelona, pera costejar la publicació de las conferencias sobre Dret Catalá que dona en aquella Universitat lo Dr. D. Joan Trias y Giró, quins resums publicuem en Lo SOMATENT y que han cridat ab justicia la atenció dels conreadors de la ciencia jurídica patria.

Lo dia 2 del corrent va deixar d' existir, víctima de la malaltia regnant, la mare de nostre benivolgut amich y distingit poeta, en Francesch d' A. Marull.

Nos associém al gran sentiment que tan irreparable perdua ha causat á sa desconsolada familia.

Segons llegim en los periódichs la Diputació de Girona s' ha adherit al acort pres pel Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro de formular per medi de delegats de las provincias catalanas un projecte de concert económic ab lo Govern, pel quin las diputacions s' encarregarian del reparto, recaudació ó investigación de las contribuciones y satisfarian al Tesor lo cupo á cada una senyalat. Celebrém l' acort de la Diputació.

Lo Govern marroquí ha comensat á satisfacer la indemnización exigida per Espanya á consecuencia del atentat comés per las kábilas de las proximidades de Melilla contra 'l vapor «Sevilla».

Prompte quedará satisfeta aquesta indemnización.

Segons telégramas de Roma, dihen que 'l periódich «Il Pungolo» afirma que 'l incident hispano-america se deu á la presión que 'ls jingoistas exerceixen sobre 'l Govern federal.

Afegeix que si la guerra estallés res tindria que temer la Marina espanyola.

Copiem de «La Ven del Montserrat» de Vich:

«La situació de Cuba segueix si fa no fa de la mateixa manera; lo perill de dificultats ab los Estats Units sembla aplássat, donchs aixís ho fa creure 'l haver en Sagasta disolt las Corts y convocat á noves elecciones. En consecuencia comensa á notarse per tot moviment electoral y tots los partits desde 'l socialista al carlí han acordat acudir á las urnas. No s' retrauran més que 'ls integristas que segueixen á en Nocedal y alguns republicans revolucionaris. Dels candidats que s' presentin per aquesta provincia ja 'n parlarém un altre dia; per ara y tant, dijous passat va arribar á Girona D. Lluís Canalejas, del quin no se 'n sab res més sino que es germá del ex-ministre del seu nom y á n' aquest exclusiu mérit deu deure 'l haverlo encasillat lo Govern pel districte de Vilademuls; aquell districte estrany, que va desde Cadaquers nada menos que fins á l' altre costat de la Devesa de Girona. Excusat es dir que en lo districte no 'l coneix ningú. En resúm, que las Corts estarán com totes las sevas precedents compostas de parents, amichs y protegits dels grossos, que rotarán tot lo que aquestos valguin que votin y als quins lo modo de pensar y 'ls interessos dels seus electors los tindrán sense cap caydado; y aquestas serán las Corts que haurán de votar y resoldre coestions delicadissimas, de las quinas depen, avuy més que may, no ja 'l major ó menor benestar, sino la tranquilitat y la existencia mateixa de la nació.»

Lo recaudat en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies puja la cantitat de pessetas 935'08.

sió de dominis de la de Barcelona que associa á un mateix fi—'l interés de conservar la propietat—á la Iglesia, als nobles, al home de lletres y al pagés.

Se busca, per últim, fer renaxer la propietat corporativa, y catòlica y socialista desitjan: primer, lo regoixement de las corporacions; segon, que 's donguin medis pera la formació de la propietat colectiva; tercer, que ja que las corporacions desoarragan al Estat d' una infinitat d' obligacions, les hi dongui participació en los beneficis que ell cobra per dret successor, y quart, que s' reconstituheixi la propietat de la Iglesia. Ideas totes que en las antigas lleys de Catalunya trobavan sa més completa realització.

Parlá per últim lo senyor Trias del moviment de nostres dias á favor de la dona, y demostrá com es aquista á Catalunya respectada y considerada com á pocas bandes, ab tot y que 's considerada per molts inferior á otras en aqueix punt nostra legislació.

Lo senyor Trias fou molt aplaudit al acabar. Y s' ho mereixia, donchs sa conferencia, essent tant interessant com totes, fou la més científica de las que porta explicadas.

F. R.

Quatre mostretes

DE POESIA POPULAR DE MONTBLANCH

La Conca de Barberá, comarca magníficament delimitada per la naturalesa, que estén sa verda y conreuada planura y sas poch esquerpes montanyas entre 'l camp de Tarragona y 'l Plá d' Urgell, y de la que la vila més important es Montblanch, ajassada voreta 'l Francolí, cap á mitj dia de la Conca, y la joya més preuada aquell famos y gloriosissim monastir de Santa Maria de Poblet, resúm de totes las glorias politicas, artísticas y religioses de nostra nacionalitat, no es pas molt rica en literatara popular. Será tal volta que 'ls pobles qui la forman, escampallats en los bons temps de Catalunya en possessions reals, com Montblanch y Sarreal; feus de Poblet, com Vimbodí, Viacava y Prenafeta; d' altres ordres religioses, com l' Esplugasoberana, que ho era dels Templaris; ó de senyors feudals com Solivella y Barberá, no tingueren dols y goigs comuns que perpetuar entre ells per sa forma més planera y fácil, la poesia; sia que la més llarga permanencia dels alarbs en aquellas terras que forman lo mes nou de la «Catalunya nova» estronqués la tradició, sia, en fi, que l' ésser lo pas obligat del Camp al Urgell y las llargas estadas que hi feren los Reys y sos corteigs li denés certa falta de carácter propi netejant son geni d' aqueixas sas manifestacions com fá la pluja ab la pols de las pedras, ó que per l' acostament dels pobles al plá, puig no hi ha en aquella comarca 'ls enlayrats cims ni 'ls alteroses replechs de montanyas hont solen jaure 'ls llogarets més fidels guardadors de la tradició en tots los sentits d' eix mot, los heje tarat més prompte 'l bo'arut del cosmopolitisme modern, ventada que arrossega al lluny las més preuadas engrunes de la antigor, es lo cert que fora la tradició del cavaller March Arnau, á Montblanch, la de la Mora de la Cova, á Prenafeta, la del Patge del Castell á Salivella y Valclara, y algunas referents al cenobi benedictí, no se 'n trovan de populars ni la poesia s' ha esbargit en cantas ni rondallas fets heróichs ó gestas cavallerescas.

Mejor importancia té ja la que podriam anomenar rama lírica de la poesia popular y d' aqueixa mena si que n' havém pogut recullir algunas que farien denta á un folk-lorista de debó.

Las mostretes que avuy en publicuem no 'ns semblan las pitjors. Curtas composicions cantadas per una almyona á un Sant, que s' demana ó s' agraheix per medi d' ellas, son carácter distintiu es una senzillesa, concisió y gravetat que rellena lo geni de nostre poble, agraht sens baixesas ni rastroerías, cantayre virilment y sols com á repós, enemich d' adulacions y d' exageracions que iscan de mida.

Respecte á la tonada eb que s' cantan, que per cert no recordém haver sentit may armonisada, se distingeix per ésser sumament expressiva, intimament lligada ab la lletra, que refuig tota terminació cridayera: no s' cantan mes que á mitja veu, y sels hi há; pot dirse, duas melodias. Lo «pandero» eb que s' acompanya la cantadora, que es quadrat, d' uns dos pams y mitj de costat, y ab pell ab duas bandes, dona un só fosch que apenas exeribeixen los cascabels de son interior y 'ls dos enfilalls que en dú encreuats á la part oposada á la d' ahont se pica.

JOAN POBLET.

(Acabada).

Gloriós Sant Joseph

Lo millor present que pot ferse á una persona que celebri son Sant en tan senyalat dia, es regalarli una dotzena mocadora gareton ab doble colat que ven lo CASA PORTA.

Crónica teatral

El duo de la Africana

Es sense cap disputa l' obra del género de sarsuela xica que ha obtingut més número de representacions; es l' única que traspasant las fronteras d' aquest Estat del flamenquisme, s' ha vist representada á Italia; á ella ha tocat en un desideratum de bojeria, entronisarla en lo teatre Real de Madrid.

Aplausos, ovacions, tot l' entusiasme de que es susceptible un temperament meridional s' ha abocat pera fer resultar monstruos l' éxit del «duo».

Mes si cotejém l' éxit ruidós d' aquestas manifestacions vers lo «duo» ab lo mèrit real de l' obreta ab un criteri reposat y fret, quin desengany.

Tot son impresions, fum, res.

Descarto de la obra la música del mestre Caballero, que influheix y no poch al éxit de la mateixa, per ser agradables y en alguns passatjes estar verament inspirats. Y no parlem de música perque no 'ns hi considereu prou entesos.

En nostres duptes n' hi entra un de fonamentalísim: los autors del género xich fan algo més que copiar las cansons populars, la música de la terra?

¿Las variants que s' observan en la música seva y la del poble predisposan á favor del compositor?

Y si res d' aixó hi hagués, com es que s' fan tan populars?

Pero ja ho dihém: no hi enteném, y basta.

Parlarém de la lletra, d' aquesta que comparteix l' éxit de l' obra ab la música, y que ha semblat igualment bona que la partitura.

«El duo de la Africana» perteneix ó vol perteneixer al género de saynets de la dramática espanyola; pero careix d' argument y son objectiu no es altre que 'l de ridicularisar, tal vegada al art, eposant de manifestar la escena una part del teatre vist per dins, y als artistes fent de cómichs.

Es inútil que busquem en tot lo transcurs de l' obra una escena cómica ó dramática y á fé que en la lletra s' hi perfilan passions d' amor y zelos y quantas ne poden nihar en lo cor humá.

Miquel Echegaray, autor del libreto, trobá un medi mes senzill de distreure y fer riure á tot un públich corromput per lo flamenquisme, que no 'l d' espavillarse en preparar una ó varias escenas que s' valguessin l' aplauso dels inteligents y aquest medi fou lo d' escriure la major part de l' obra en un italiá acastellanizat.

Avans los autors cómichs se valian d' una que altre paraula íngles, francesa ó italiana, que s' cuydavan de que 'l personatge que la pronunciés ho fes malament, pero que resultés un xiste, encare que ridícul.

Pero avans, també, del teatre encare n' hi deyan escoles de bones costums.

Y es que 'l Echegaray tot escrivint lo «Duo» de segur li agatá la dèria de que tothom havia de parlar en castellá. Perque á éll li sembla, y abusant de que en el teatro tutte é convenzionale (paraulas del «Duo»), transplanta á la escena un italiá, l' empressari de l' obra, sense que sápigas sa dolsa llengua nàdiva; y d' aquí que necessiti ferle parlar ab un italiá macarrónt, molt butó, graciós y de molt de xich.

Per mostra copiem lo següent xistós, xistosíssim monólech:

Va bene. Si canta male, molto male; ma si gana denaro, molti quatrini. Yerí sera buona intrata. Tre mille trenta peseta é una perra. Si guadeña denaro. E una compagnia quèsta di ópera barata, di verano. E mia esposa la tiple, una sevillana bellina, Antonia Jimenez. Yo la chiamo nel programa, nel cartelli, la Antonelli, come il cardenali. ¡Brava prima donna! ¡E mia esposa! Non la pago; é la impresaria. La contrato é mia figlia. Non la pago. ¡Figlia amata! Il caricato é mio tío. Non lo pago. ¡C'è confianza! Il coro non é parente

ANUNCIS PARTICULARS

ALS HERNIATS

(Trencats)

Constituïeu una gran equivocació la que sufroïeu la majoria dels herniats (TRENCA TS) al creure que qual-sevol braguer comprat alitzar lo suficient para retanir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltes complicacions funestas.

Per qui correspongui, no s' deuria permetre lo cinisme de certs mercaders d' ofici que ab major descaro s' titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títol que justifiqui sa competencia y no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periodichs la curació radical de dita malaltia, quin mecanisme desconeixen en absolut.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incòmoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretat vos dirá que para la curació de vostres petits, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de cautchouc ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplàtics para evitar lo carregament d' espalllas.

Faixas hipegástricas para corretjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles d' Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Gran Companyia italiana d' ópera y opereta

D. EMILI GIOVANNINI

Funció para avny.—4.ª d' abono de la 2.ª serie.— Estreno en aquesta ciutat de la popular y magnífica opereta en tres actes, titulada «Le Campané di Cornéville».

Entrada a localitat 3 reals.— Id. al paradís 2.ª A tres cuartas de nou.

TELEGRAMAS

Madrid 8.

S' ha rebut lo següent despaig particular de la Habana:

«Lo canoner «Satélite» ha agafat en la costa de Sur de Cuba a un barco nord-americá.

Lo capitá ha declarat que s' dirigia a Jamaica, exhibint los documents del barco, que estavan en regla.

Lo cónsul Lee, al enterarse de la presa, ha demanat que retornessin lo barco.

—Comunican de la Habana las següents noticias: La divisió que mana lo general Bernal marxará avny a Bayamo.

Se té noticia de que las columnas Nario, Chacel y Tejada han derrotat al enemich, que s' ha internat en las serras.

Ha causat no poca extranyesa y bastant alarma lo rebement per alguns nort americans residents a Cuba de botiquins portátiles.

Lo diari «La Lucha» califica de difús y anticuat lo manifest electoral dels autonomistas de la esquierda.

Afegeix que ls autonomistas radicals deuen afirmar ó negar d' un modo categórich los acorts que se ls hi atribueixen sobre 'l desarme dels voluntaris.

—Los últims moments de vida de Salvador Sánchez (Frascuelo) han sigut terribles.

Ja moribund li donaren una cullarada de caldo y 'l malalt tancá la boca, rehusant péndrels.

Allavoras s' apoderá d' en Frascuelo un tremolor que ha continuat fins ferli exhalar l' últim sospir.

Ha mort sens recobrar lo coneixement.

En la casa mortuoria hi van arribant amichs y admiradors del espasa.

—Segons dictamen facultatiu Frascuelo ha mort d' una pulmonía infecciosa.

La esposa del célebre matador de toros no ha volgut separarse del cadáver de son marit.

Junta él, plorant amargament, ha passat tota la tarde, abressant al que en vida fou son company.

Demá a la tarde será embalsamat lo cadavre d' en Frascuelo y divendres será conduhit a la Sagramental de Sant Isidro.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

aquestas y cregui la empresa que tindrà més bones entradas ab un «Lubino», per exemple, que no ab un «Duo».

F. C. E.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 7 de Mars de 1898

Naixements

Enrich Artiga Martí, de Pau y Antonia.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Marián Gomez Flores, 22 anys, Hospital Civil.— María de la Misericordia Berceso Alaix, 18 mesos, Llovers, 27.—Joseph Vallés Taixés, 78 anys, Nou de Sant Francesch, 8.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avny.—Santa Francisca, viuda.

Sant de demá.—Sant Melitón.

SECCIÓ COMERCIAL

BOLSI DE REUS

Cotizacions realitzadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	63.68	Cubas del 86	90.50
Exterior	79.57	Cubas del 90	75.75
Colonial		Aduanas	95.
Norts	22.40	Oblig. 5 p. Almanas	78.25
Fransas	18.40	Id. 3 p. Fransa	38.
Filipinas			

PARÍS

Exterior 57.75 Norts

GIROS

París 37.25 Londres 34.60

Se reben ordres para operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63.62	Filipinas	
Exterior	79.55	Aduanas	95.
Amortizable	75.	Cubas 1886	90.50
Fransas	18.45	Cubas 1890	75.75
Norts	22.35	Obs. 6 0/0 Fransa	71.75
Exterior París	57.81	Obs. 3 0/0	38.87

GIROS

París 37.25 Londres 34.60

Se reben ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauredó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres a 90 dias fetxa.		diner
» a 8 » vista.		»
París a 40 »	35.37 1/2	operacions
Marsella a 30 »		»

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS		
Gas Reusense.	0.10	0.10
Industrial Harinera.	875	500
Banch de Reus.	495	0
Manufacturera de Algodon.	90	
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		
Societat Hidrofórica	150	

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 7

De Cette v. «Correo de Cartagena», ab bocoyos buyts, consignat als Srs. Viuda y nebot de P. Ferrer y Mary.

Despatzadas

Pera Barcelona v. nornech «Modesta», ab tránzit.

Pera Cette v. «Correo de Cartagena», ab ví.

Pera Liverpool y esc. v. inglés «Georgiana», ab efectes.

Pera Génova y esc. v. «Alcira», ab efectes.

mío; ma como canta

molto mele, non le pago.

Il tenore... é una estatua

di biscuit; piccolo, piccolo...

me, ¡qué voche, qué garganta!

¡E un tenore gratuito!

Non canta per la villana

moneta, per el metale

vile; per la gloria conta.

Canta per amor al arte.

É escapato de sua casa,

é escapato de sua matre,

é andato a buscarmi á Italia

per cantar al lado mío

«Puritani» é la «Sonámbula».

¡Mío Dío! ¡Un tenore gratis!

Non lo pago. Non si paga

quá a nadie. Per mé tutto;

il Querubini di Parma,

impresario, direttore,

baritono... ¡Bella intrata!

¡Tre mile trenta peseta

é una perral per mé, básto.

Le tre mile franchi al Banco;

le trenta peseta á casa

per mangiare é per bebere;

le perra per un caja

di fósfori. E una compañía

questa di ópera barata.

Y amenit aquest monólech ab lo coro d' introducció, en lo que las senyorás nos comptan sense descuydarse de cap detall part de la seva vida privada; que un amich llas convida a «café» y «una testada»; que sortían de Fornos a las cinch del matí y que no podían ser puntuals al esseigs; y fins que la nit passada havían somniat.

Se'n vol més de poesia?

Y lo pitjor es que aixó que passa al quadro primer, junt ab lo coro de la *axismografía* no es res en quant als efectes escénichs, sorprendents, maravellosos, may vistos, del tercer y darrer quadro.

Hi ha dos públichs: lo natural y un de per riure; los artistas donan la esquena al primer (qui sab si perque es massa lleig), y comensa 'l «duo» que es interromput a las pocas notas y cau un teló de brama.

¡Qué bonich y xistós! Quantas riatlles del públich veritat, barrejat ab los xiulets del públich de per riure!

L' autoritat que pren cartas en l' assumpto, es treta a brassos devant del públich per un comparsa. Molt bé, ja ho deyam, maravellós.

Y la festa acaba ab la venia de Deu y la paciencia del públich, qui a horas d' are segueix encare cantant

«Soñé esta noche»

«Norma hicimos anoche»

«No cantes más La Africana»

Pot l' obra haverse fet popular; pot haver obtingut tots aquells aplausos; més ni l' indulgencia de tots ni l' entusiasme per ella d' alguns, farà que s' immortalisi, com no logrará tampoch mantenirse en los cartells lo dia en que 'ls públichs despertin a la realitat, y se'n adonin de que se l' ha conduhit per camí oposat al que porta al art, que es lo goig al qui tothom aspira.

La execució mateixa que obtingué per los artistas de la companyia Giovannini nos donan una idea de lo que l' obra pot esser.

Ningú negará que 'l tenor cómich Sr. Grossi es un artista notable, com ningú negará que es un cantant que sab modular sa veu y sortir ayρός de la més difícil «ària», «romansó» ó «couplets». Donchs tan apreciable artista, en lo «duo», se trobà que no acostumat a GISCALAR la seva veu no responia a las notas de la música; se trobà també interpretant lo «tipo» que aquella mal compresa passió del autor no podia sentirle, y s' trobà, finalment, que aquell italiá mal escrit se li anuava a la gola, resultant, y que 'ns dispensi 'l Sr. Grossi, que no acostumat a fer de pèllasso ó «clown», si bé 'l seu Giussepini lo tragué millor de lo que esperavam, no arribava a altres Giussepinis que corren per aquest mon sense la més petita idea d' art.

Lo mateix podríam dir del Querubini, y encara més, y aixó que 'l simpátich artista que l' interpretava, lo Sr. Carbonell, es de cass.

Pero com fa riure que «un marit que lo paga tutto» no pugui trencar l' espinada al qui 'l deshonra, llógich es que éll, acostumat a fer d' artista, no s' avingúes ab aquella novetat que fa riure a tanta gent.

Ho repetim: artistas de la talla dels de la actual companyia, no está bé que descendeixin a fer obras d'

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS.

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12'11 t. mercancias, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilanova).
 15'8 t. per id.
 7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'02 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Virubodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Virubodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 9'30 m.
 De id. directe 7'0'30 t.
 De id. id. 1'30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamóns y descendent de Lleyda) 7'30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
 De Lleyda y Huesca 7'30 m.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 16 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
 Pera id. á las 2'00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Mureia per S. Vicens 5 m
 Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
 Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.

Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donat sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
 «Quadros», per Emili Vilanova, 2 "
 «La Dida», per Joseph Felíu y Codina, 2 "
 «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 "
 «Costums típicas», per id., 2 "
 «Alcover», monografía, per id., 4 "
 «Poesias», per Manel Marinello, 2 "
 «Oda á Barcelona», per Jascinte Verdager, 2 "
 «Lo Plí de las tres blancas», per id., 2 "
 «L' Aglenya», per Ramon Masifern, 4 "
 «Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents, 12 "
 «La Fada», per id., 4 "
 «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2 "
 «Anant pel món», per Santiago Russinyol, 16 "
 «Les Croniques catalanes», per Gabriel Turell, 12 "
 «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20 "
 «Poesias», de Joan Maragall, 8 "
 «Alades», per Emili Guanyabens, 8 "
 «Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias, 8 "
 «Montelba», per Bosch de la Triaxeria, 12 "
 «Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20 "

«Música vella», per E. Doria y Bonaplata, 12 "
 «Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12 "
 «Tascant per les Serres», per J. Pons y Masaveu, 12 "
 «Espectres», per Enrich Ibsen, 8 "
 Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.
 «Cansons Catalanes», harmonizadas per Enrich Morera, han sortit:
 «Sant Ramon», 2 rals.
 «Planys», 2 "
 «El Macoudia», per Brunet y Bellet, 4 "
 SECCIÓ CASTELLANA
 «España tal qual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
 «Patria y Región», per Salvador Golpe, 12 "
 «Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer, 2 "

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
 Ademés están á la venda diferents obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranjers.

Caramelos Pectorals

del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tes, Catarros, etc., netejan de mucositats l'aparat respiratori tan sols prenentne un al anarsen á dormir y altre á la matirada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.

Preu de la capsa 6 rals.

Moviment del port de Tarragona

Entrada de buques: 10 de Barcelona, 12 de Valencia, 15 de Madrid, 18 de Huesca, 20 de Teruel, 22 de Saragossa, 25 de Castella, 28 de Galicia, 30 de Andalucía, 32 de Extremadura, 35 de Portugal, 38 de Inglaterra, 40 de Irlanda, 42 de Francia, 45 de España, 48 de América, 50 de África, 52 de Asia, 55 de Oceanía.

Vertical text on the right side of the page, likely a continuation of the shipping schedule or other administrative information. It is partially obscured and difficult to read due to the angle and quality of the scan.